

Приведенная методика расчета может быть использована в разработках значений базовых норм расхода топлива или эталонных значений топливной экономичности при диагностировании автомобилей.

Список библиографических ссылок

1. Говорущенко Н.Я. Системотехника транспорта (на примере автомобильного транспорта). / Н.Я. Говорущенко, А.Н Туренко. - Харьков: РИО ХГАДТУ, 1998. - 474 с.

2. Skoda Octavia, Skoda Octavia Combi, Skoda RS с 2013г. Книга, руководство по ремонту и эксплуатации. – М.: Третий Рим. – 334 с.

3. Про затвердження Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті / Наказ Міністерства транспорту України № 43 від 10.02.1998 - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0043361-98#Text>.

Анна Сергіївна ЙОЩЕНКО,

студентка групи 33ТІпр Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – БЕРЕЖНА Наталія Георгіївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри транспортних технологій і логістики Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

ХАРАКТЕРИСТИКА МАРШРУТНОЇ ПАСАЖИРСЬКОЇ МЕРЕЖІ МІСТА ХАРКОВА

На активний розвиток маршрутної мережі міста Харкова вплинуло транспортно-географічне положення Харківської області; високий рівень індустріалізації; розвинене сільське господарство; інтенсивні міжрегіональні та міжнародні виробничо-економічні зв'язки та ін. Щільна мережа шляхів сполучення, представлена залізничним, автомобільним і трубопровідним транспортом. Схеми маршрутних мереж міського транспорту наведені на рис.1-2 [1, 2].

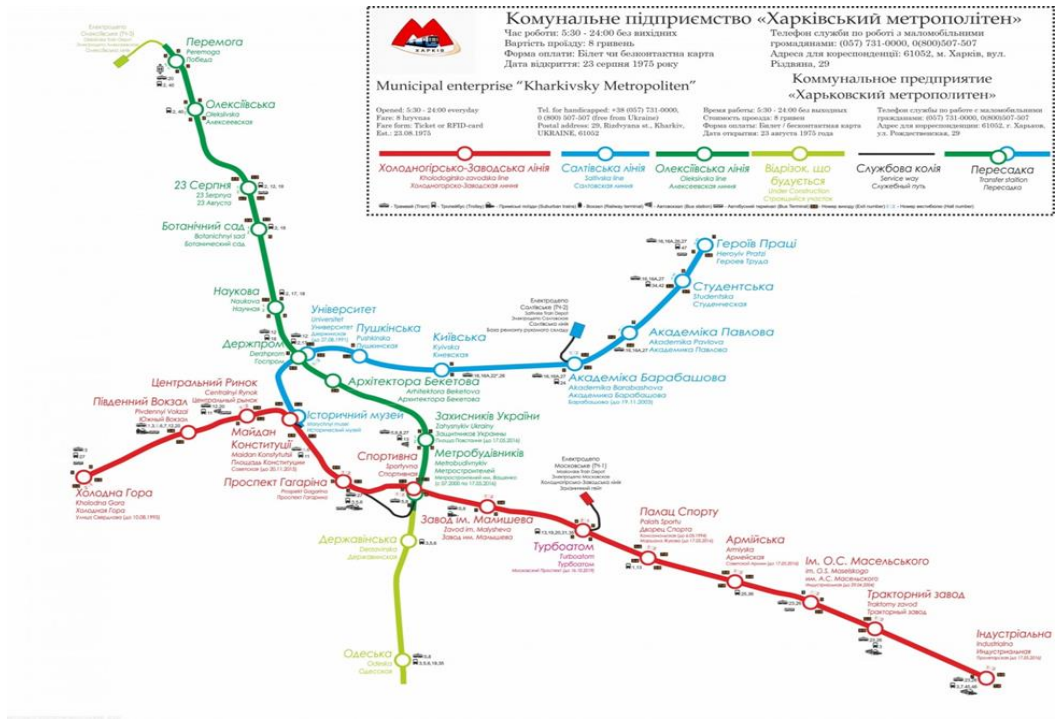

Рис.1 – Схема маршрутів Харківського метрополітену

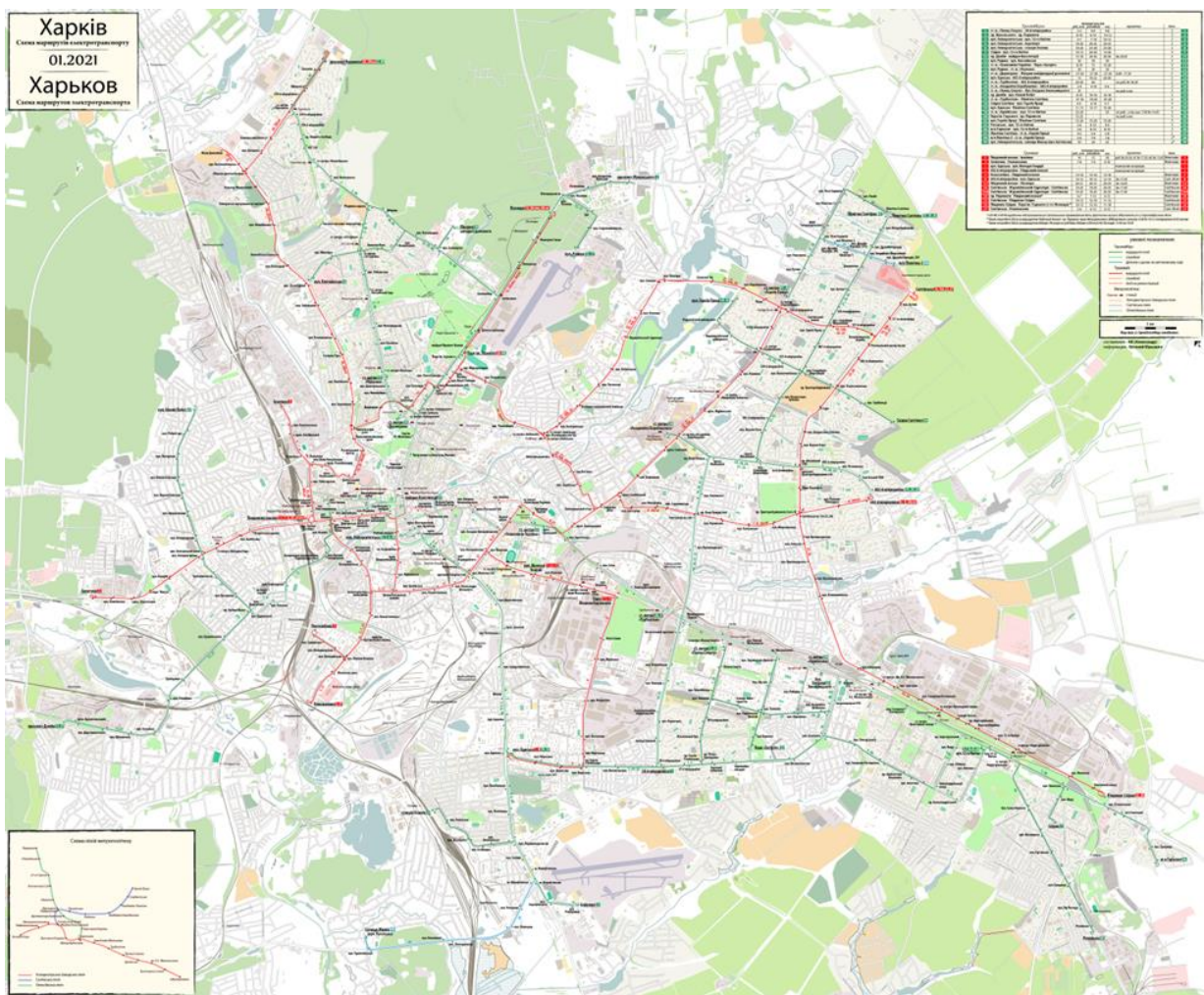

Рис.2. Схема маршрутів Харківського електротранспорту

Організація міських пасажирських перевезень на сьогодні повністю покладена на місцеві органи влади. Міська транспортна політика в сфері пасажирського транспорту реалізується відповідно до Законів України «Про транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про дорожній рух», «Про державні соціальні стандарти й державні соціальні гарантії», «Стандартів роботи міського пасажирського транспорту і вимог до рухомого складу», нормативних актів органів місцевого самоврядування, чинного законодавства України, що регулює відносини в цій сфері. Метою міської політики в сфері міських пасажирських перевезень є гарантоване та ефективне задоволення потреб населення у безпечних та якісних послугах пасажирських перевезень [3].

Загальна характеристика міських видів транспорту наведена в таблиці 1 [4].

Сучасний пасажирський транспорт забезпечує перевезення людей, їх ручної поклажі та багажу за різними видами сполучення [5]. Перевезення пасажирів здійснюються юридичною або фізичною особою, як на комерційній основі, так і за власний кошт. Такі перевезення можуть бути комерційними і некомерційними. Комерційні перевезення виконуються перевізником з метою отримання економічного результату (вигоди) і поділяються на перевезення транспортом загального користування та технологічні перевезення. Перевезення за власний кошт виконуються громадянами з метою задоволення особистих (побутових) потреб, а також громадськими організаціями на користь державних органів місцевого самоуправління (перевезення військовослужбовців, поліцейських у разі надзвичайних ситуацій або військових дій).

Таблиця 1. Загальна характеристика міських видів пасажирського транспорту в місті Харкові

Вид транспорту	Дата відкриття в Харкові	Довжина маршрутної мережі, км	Кількість маршрутів	Річний обсяг перевезень пасажирів, млн. пас.
Метро	1975	38,5	3	1383
Трамвай	1906	236,6	17	1090
Тролейбус	1939	478,2	30	719,9

Відповідно до здійснення руху та технологічної оснащеності, пасажирський транспорт поділяється на наземний, водний та повітряний.

Автомобільний транспорт, як один з видів наземного транспорту, набув найбільшого поширення та займає провідне місце в перевезеннях пасажирів. Класифікація міського транспорту за призначенням наведено на рисунку 3 [6].

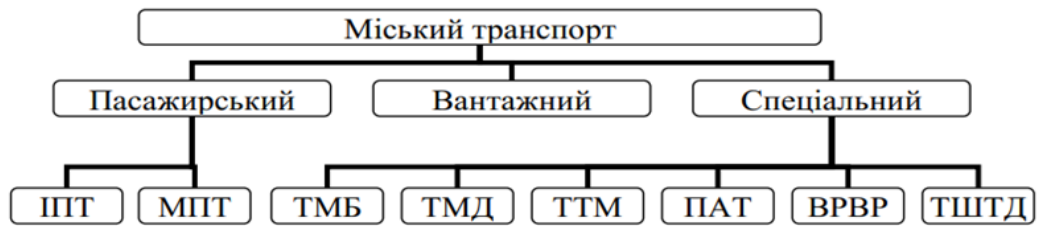

Рис.3. Класифікація міського транспорту за призначенням

Умовні позначення: ТМБ – поливальники вулиць, сміттеві та снігоприбиральні машини; ТМД – спеціальні машини з ремонту дорожнього покриття, санітарного транспорту швидкої медичної допомоги та допомоги на дому; ТТМ – спеціалізовані автомашини «хліб», «молоко», «меблі», «доставка продуктів додому» тощо; ПАТ – пожежний автотранспорт; ВРВР – автотранспорт Відділу регулювання вуличного руху; ТШТД – автотранспорт швидкої технічної допомоги.

Щодня міський транспорт міста Харкова перевозить близько 2 мільйонів пасажирів. Обслуговування населення здійснюється метрополітеном та різними наземними видами транспорту: автобусом, тролейбусом, трамваєм, а також задіяні маршрутні таксі [4].

Кожний вид транспорту має свою вартість проїзду для пасажирів, яка виражається у розмірі тарифу. Тариф - вартісна величина плати за разовий проїзд одного пасажирів або перевезення одного місця багажу міським електричним транспортом у межах установленної відстані (зони) або строку [7].

Тариф на міський електротранспорт затверджує міська рада. Величина тарифу на перевезення пасажирів (за винятком соціально-значимих перевезень) має забезпечувати перевізнику:

- компенсацію обґрунтованих поточних витрат;
- відновлення рухомого складу в розмірі 8 - 12 % на рік;

- забезпечення інвестиційної привабливості при рентабельності перевезень - 15 % [7].

У Харкові функціонує велика кількість автобусних маршрутів, на яких працюють як автобуси, так і маршрутні таксі, більшість з яких не є державними. На маршрутах, які обслуговуються транспортом у режимах «експрес» і «маршрутне таксі» застосовується вільне ціноутворення.

На рисунках 4-6 наведено графіки зміни тарифу на всіх видах електротранспорту міста Харкова з часів незалежності України [8].

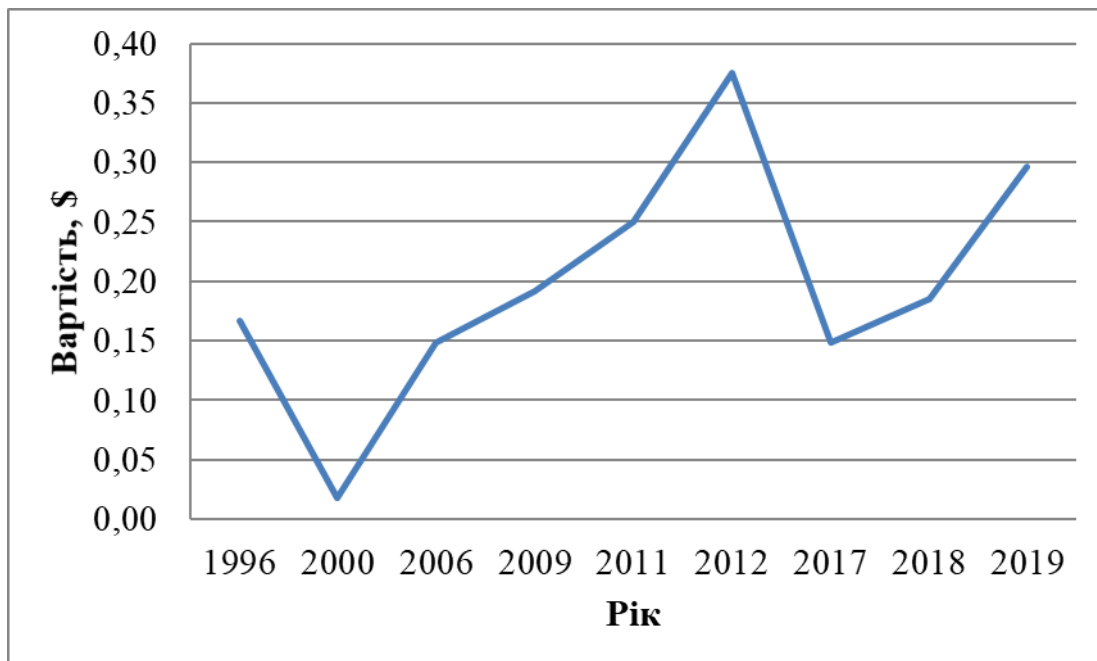

Рис.4. Графік зміни вартості проїзду в метрополітені у м. Харків у відповідності вітчизняної валюти до курсу американської

Пасажир, сплачуючи вартість проїзду (встановлений тариф), отримує квиток. Квиток – це проїзний документ встановленої форми, який дає право пасажирові на одержання транспортних послуг та перевезення багажу.

Електронний квиток - проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в Системі дає право пасажирові на одержання транспортних послуг та перевезення багажу [8].

Пільговий електронний квиток - електронний квиток, який після реєстрації в Системі дає право Пільговику на одержання транспортних послуг.

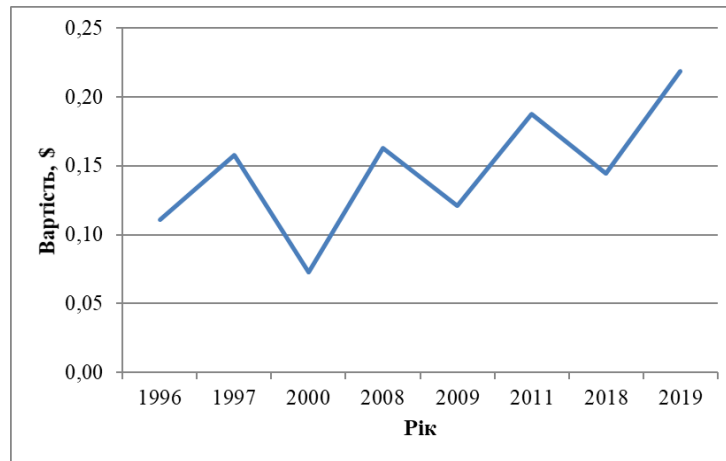

Рис.5. Графік зміни вартості проїзду на трамваї в м. Харків у відповідності вітчизняної валюти до курсу американської

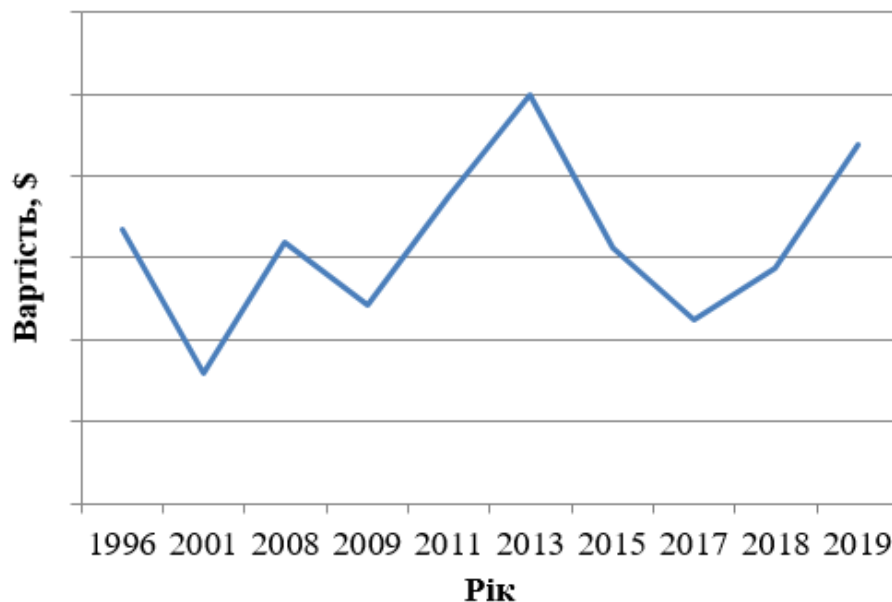

Рис.6. Графік зміни вартості проїзду на тролейбусі в м. Харків у відповідності вітчизняної валюти до курсу американської

Виходячи з наведених графіків зміни вартості проїзду на громадському пасажирському транспорті в м. Харків починаючи, майже з початку років незалежності, можна зробити наступні висновки:

- не прослідковується ніякої закономірності в зміні тарифу, відповідно до курсу USA;
- спостерігається стрибок збільшення вартості проїзду у 2012 році, особливо в метрополітені і тролейбусі (Євро-2012);

- наразі, вартість проїзду в громадському транспорті має одне з найбільших значень у порівнянні за досліджений період часу.

Тарифна політика міста повинна полягати в максимальному стримуванні тарифів на перевезення на соціально-значимих маршрутах і впливі на ціноутворення по інших маршрутах на конкурсній основі.

Список бібліографічних посилань

1. <https://transphoto.org/photo/1437868/?gid=1228>
2. <https://akirich-pcroom.livejournal.com/1076046.html>
3. <https://guide.kharkov.ua/ru/7.html>
4. https://ru.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82_%D0%A5%D0%B0%D1%80%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0
5. Бережна Н.Г. / Щодо обсягів перевезення пасажирів, тенденції їх зміни і прогнозування / Н.Г. Бережна, Т.В. Волкова, О.В. Кутя // Матеріали VIII-ої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту», 14-15 квітня 2020 року: збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Вінницький національний технічний університет [та інш.]. – Вінниця: ВНТУ, 2020. – С. 46 – 50.
6. Маруніч В.С., Шморгун Л.Г. та ін. Організація та управління пасажирськими перевезеннями: підручник/ за ред. доц. В.С. Маруніч, проф. Л.Г. Шморгуна – К.: Міленіум, 2017. – 528 с
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1146-09#Text>
8. <http://kharkiv.rocks/reestr/680385>